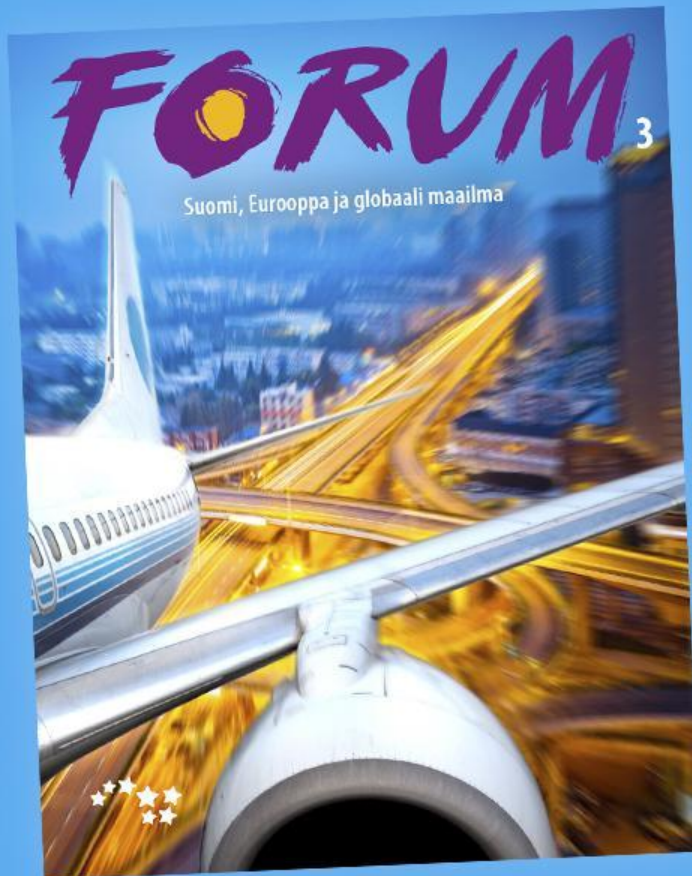

II Euroopan monet kasvot ja mikä meitä yhdistää
Luvut 6. ja 7.

Mikä meitä erottaa, mikä yhdistää?

COOKING...

... LIKE A BRIT
AVAILABLE...

THE PERFECT EUROPEAN

SHOULD

BE ...

... LIKE
THE FRENCH

... AS A BELGIAN

TALKATIVE... AS A FINN

HUMOROUS... AS A GERMAN
PATIENT...

... AS A PORTUGUESE

CONTROLLED...

FLEXIBLE...
... AS A SWEDE

... AS A LUXEMBOURGER

... AS AN AUSTRIAN

... AS AN ITALIAN
DISCREET...

... AS THE IRISH

... AS A SPANIARD

... AS A DUTCHMAN

... AS A GREEK

... AS A DANE

Languages in Europe

Uskonnot Euroopassa

Tehtävä 1. Mistä eri näkökulmista katsottuna Eurooppa on monimuotoinen?

- Euroopassa on useita kansoja ja lukuisia vähemmistökansoja.
- **Kielellisesti Eurooppa on hajanainen.**
 - EU:ssa 24 virallista kieltä. Euroopassa yli 200 alkuperäiskieltä.
- **Eurooppa on uskonnollisesti erilainen.**
 - E-Eurooppa katolinen, P-Eurooppa protestanttinen, ja I-Eurooppa on ortodoksinen. Lisäksi miljoonia muslimeja ja vähemmistöuskontoja.
- **Euroopassa on erilaisia hyvinvointijärjestelmän muotoja:**
 - Pohjoismainen, liberaali, mannermainen ja Välimeren alueen malli.
- Euroopassa on pinta-alaltaan sekä väestöltään suuria ja pieniä valtioita.
- Euroopassa on vanhoja ja nuoria valtioita. Sekä vanhoja ja nuoria demokratioita.
- On monarkioita ja tasavaltoja. Myös vaalitavan muodot vaihtelevat (enemmistö- ja suhteellinen vaalitapa).

Tehtävä 2. Laadi käsitekartta Euroopan poliittisista järjestelmistä.

- **Monarkia – tasavalta**
 - **Ruotsi - Suomi**
- **Yhtenäisvaltio – liittovaltio**
 - **Tanska - Saksa**
- **Presidentin asema: vahva - heikko**
 - **Ranska - Saksa**
- **Hyvinvointivaltion malli:**
 - **Pohjoismainen hyvinvointivaltio: Suomi**
 - **Mannermainen malli: Saksa, Ranska**
 - **Välimeren (konservatiivinen): Italia, Espanja**
 - **Liberaali (eli anglosaksisessa) hyvinvointivaltio:?**

Tehtävä 2. Laadi käsitekartta Euroopan poliittisista järjestelmistä.

● **Suhteellinen vaalitapa:**

- Suhteellisessa vaalitavassa puolue saa vaaleissa suunnilleen siinä suhteessa edustajia läpi kuin sitä on äänestetty vaaleissa.
- Suhteellisessa vaalitavassa on eri muotoja. Suomessa käytetään vaalituloksen laskennassa niin sanottua d'Hondtin menetelmää. Ruotsissa sen sijaan on listavaali, jossa puolueet asettavat ehdokkaat järjestykseen listallaan.

● **Enemmistövaalitapa:**

- Isossa-Britanniassa on selkeä enemmistövaalitapa. Vaaleja varten maa on jaettu 649 vaalipiiriin, joista kustakin valitaan yksi edustaja.

● Monissa maissa on suhteellisen ja enemmistövaalitavan muunnelmia: Saksa, Ranska, Italia

Tehtävä 3.

Selvitä, minkälaisia eroja Itä- ja Länsi-Euroopan välillä on, ja mistä erot johtuvat.

● **Poliittisia eroja:**

- **Demokratian juuret ovat monissa Itä-Euroopan maissa heikommät.**
- **Monet Itä-Euroopan maat itsenäistyivät vasta ensimmäisen maailmansodan jälkeen.**
- **Monet Itä-Euroopan maista muuttuivat maailmansotien välillä diktatuureiksi.**
- **IIMS:n jälkeen ne muuttuivat sosialistisiksi ja Neuvostoliiton satelliittivaltioiksi. Maissa oli yksipuoluejärjestelmä, ihmisoikeuksien loukkauksia ja korruptiota. Lisäksi vapaa lehdistö oli kielletty.**

Tehtävä 3.

Selvitä, minkälaisia eroja Itä- ja Länsi-Euroopan välillä on, ja mistä erot johtuvat.

- **Taloudellisia eroja: Itä-Euroopan maat ovat köyhempiä.**
 1. **Maat teollistuivat Länsi-Eurooppaa myöhemmin.**
 2. **Monet Itä-Euroopan maat kärsivät pahasti toisesta maailmansodasta. Ne joutuivat maksamaan sotakorvauksia Neuvostoliitolle, eivätkä voineet poliittisista syistä vastaanottaa Marshall-apua.**
 3. **Maat olivat sosialistisia, ja sosialismin aikana talouskasvu oli Länsi-Eurooppaa hitaampaa.**
- **Taloudelliset erot heijastuvat yhteiskunnan infrastruktuuriin: Tiet, jätehuolto, palvelut yms. ovat Itä-Euroopassa heikommassa kunnossa.**

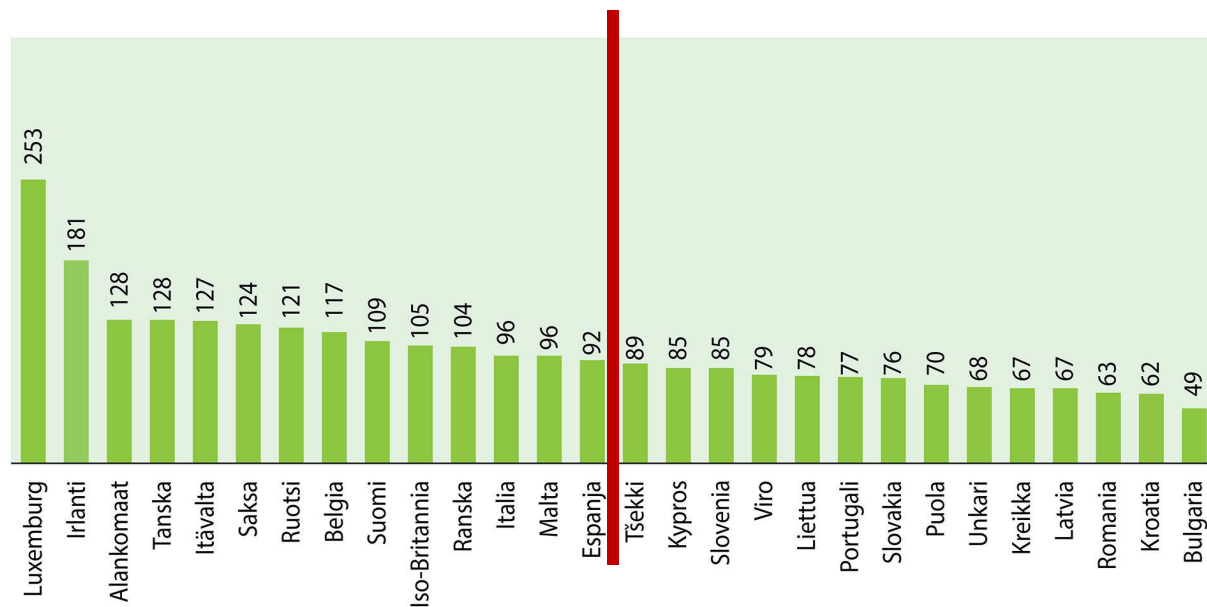
Kuvatehtävä. Tarkastele tämän luvun karttoja ja kuvioita unionin jäsenmaista ja niiden kansalaisista. Minkälaisia havaintoja voit aineistosta tehdä?

- **BKT asukasta kohden:**

- Entisissä Itä-Euroopan kansandemokratioissa ja Etelä-Euroopan maissa bkt/asukas on keskimääräistä alhaisempi.
- Luxemburg on selkeästi vaurain valtio.

BKT ASUKASTA KOHTI (2017)

Indeksi, jossa 28 EU-maan keskiarvo on 100

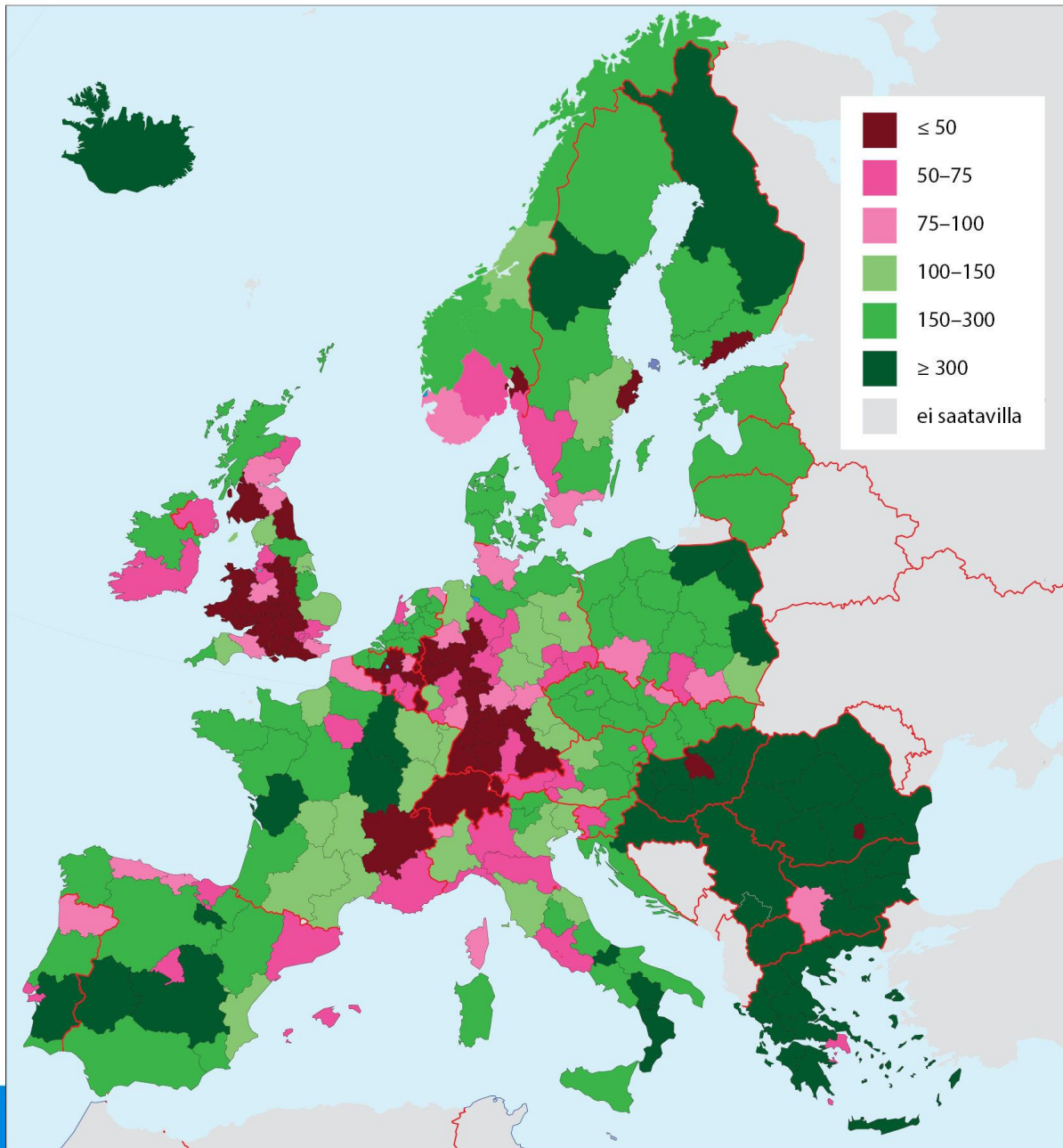

Lähde: Eurostat

Indeksi, jossa 28 EU-maan keskiarvo on 100

Alkutuotannon osuus eri EU-maissa:

- Alkutuotannon osuus on keskimääräistä korkeampi monissa Itä-Euroopan ja Balkanin niemimaan maissa.
- Se keskimääräistä korkeampi myös Pohjois-Suomessa ja joissakin muissa Euroopan maissa, kuten perinteisillä viininviljelyalueilla
- Alkutuotanto on puolestaan vähäistä alueilla, joissa teollisuudella on pitkä perinteet.

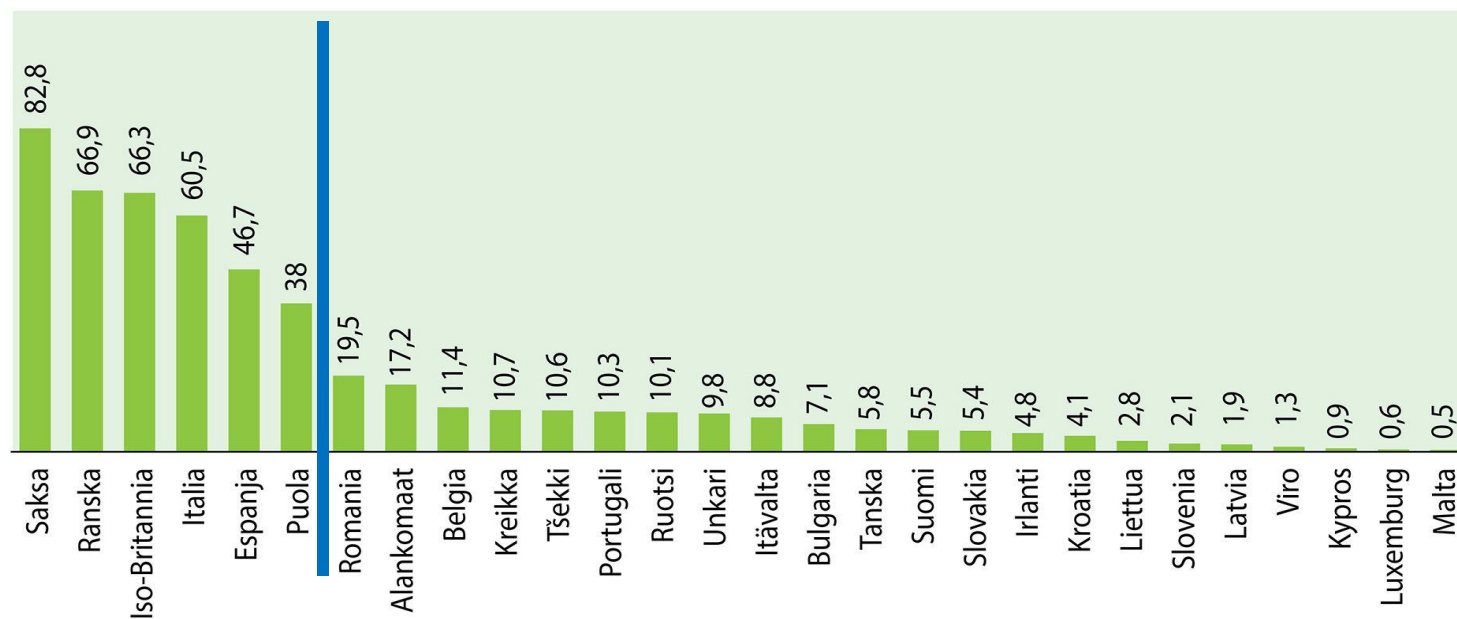

Kuvatehtävä. Tarkastele tämän luvun karttoja ja kuvioita unionin jäsenmaista ja niiden kansalaisista. Minkälaisia havaintoja voit aineistosta tehdä?

- **EU:n jäsenmaiden väestömäärä**

- **Jäsenmaiden erot ovat suuret.**
- **Yli 30 miljoonan asukkaan maita on vain kuusi.**
- **Yli puolessa jäsenmaista väkimäärä on alle 20 miljoonaa.**

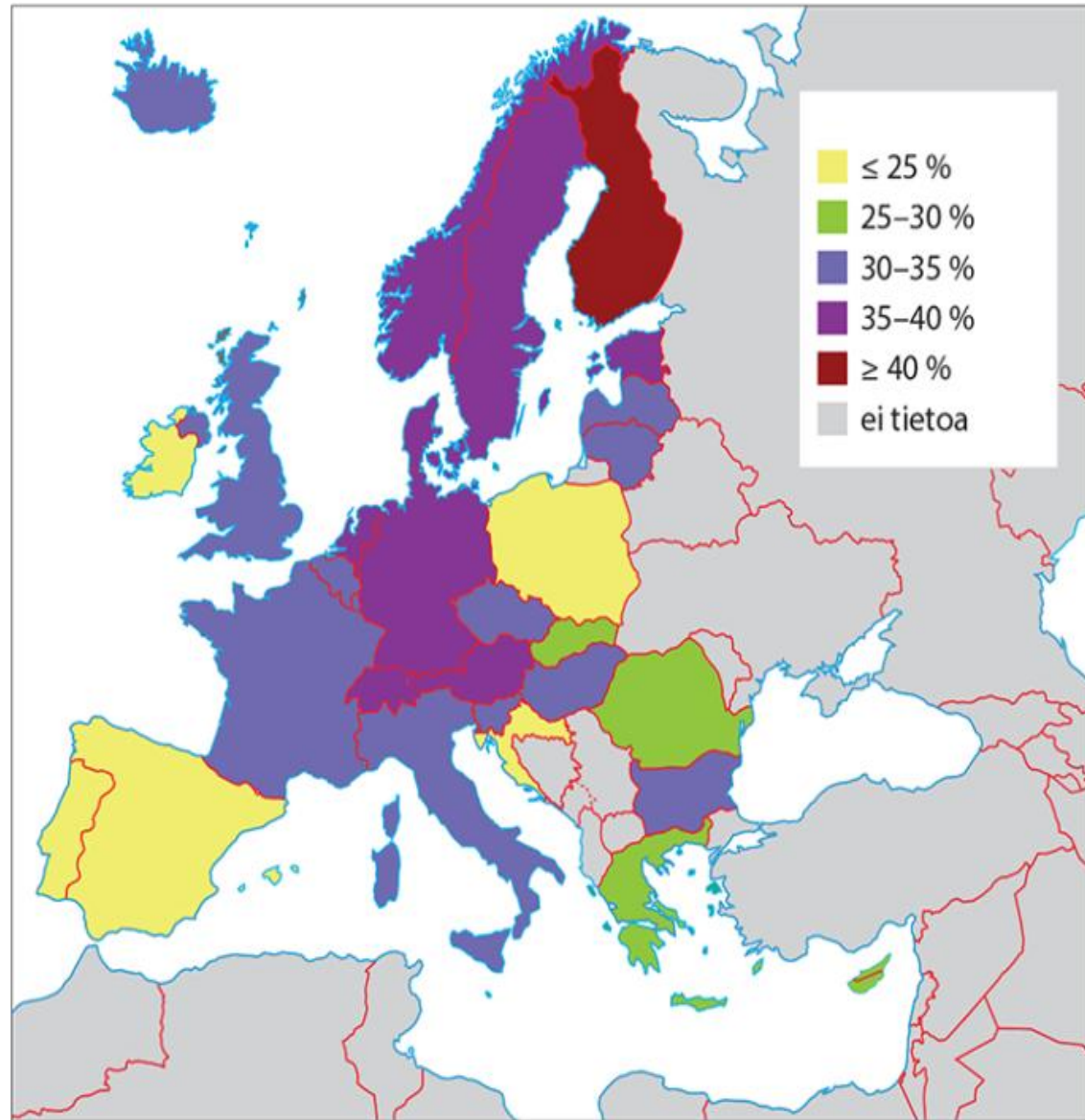
EU:N JÄSENVALTIOIDEN VÄESTÖMÄÄRÄ VUONNA 2018 (MILJOONAA HENKEÄ)
yhteensä 512 miljoonaa

Lähde: Eurostat

Sinkkutaloudet:

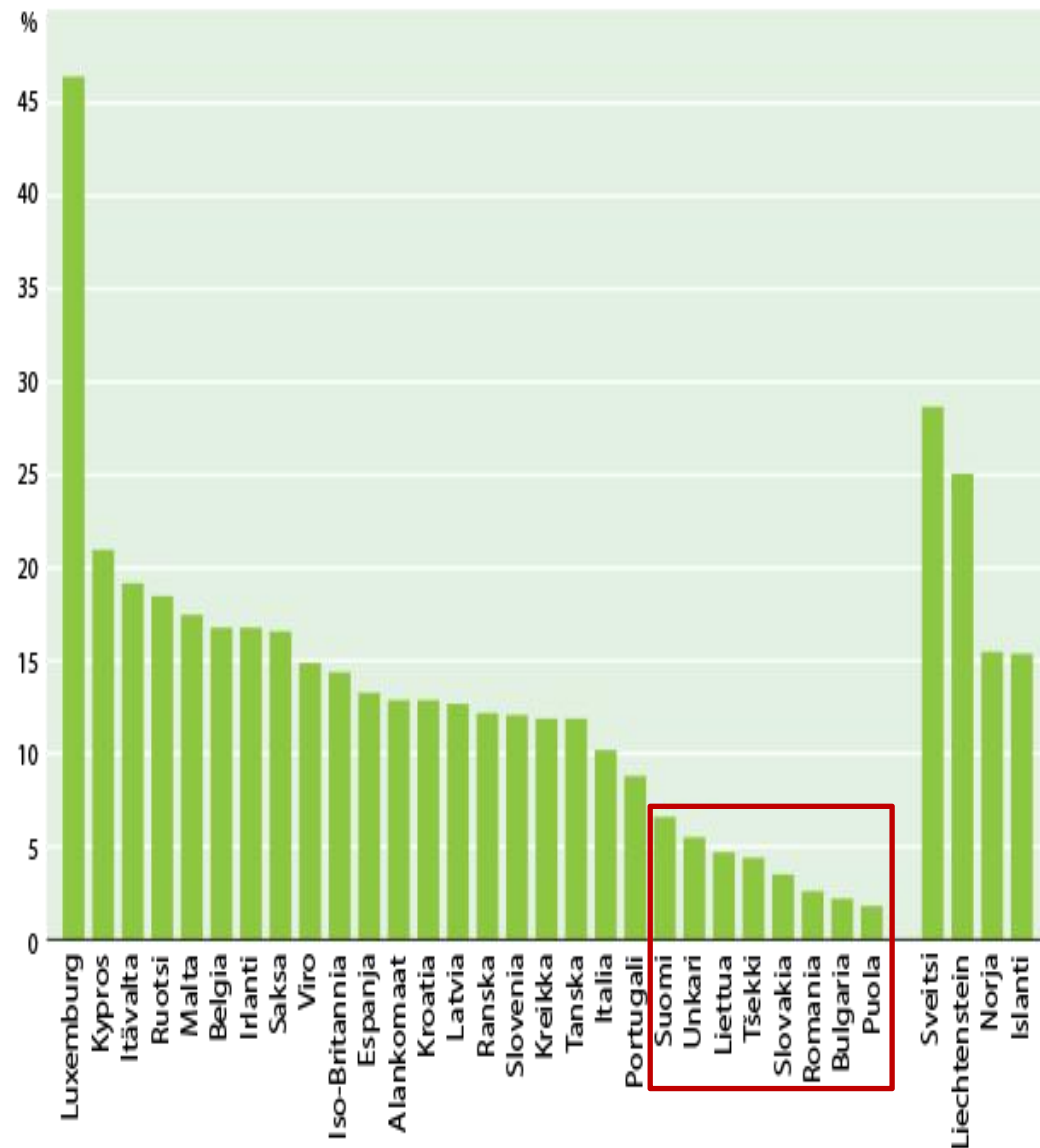
- Sinkkuja on keskimääräistä enemmän muun muassa Pohjoismaissa ja Saksassa.
- Sinkkuja on keskimääräistä vähemmän muun muassa Pyreneiden ja Balkanin niemimailla sekä Itä-Euroopassa.
- Erot heijastavat uskonnon heikkoa tai vahvaa asemaa kyseisissä maissa.

Lähde: Eurostat

Maahanmuuttajien osuus väestöstä:

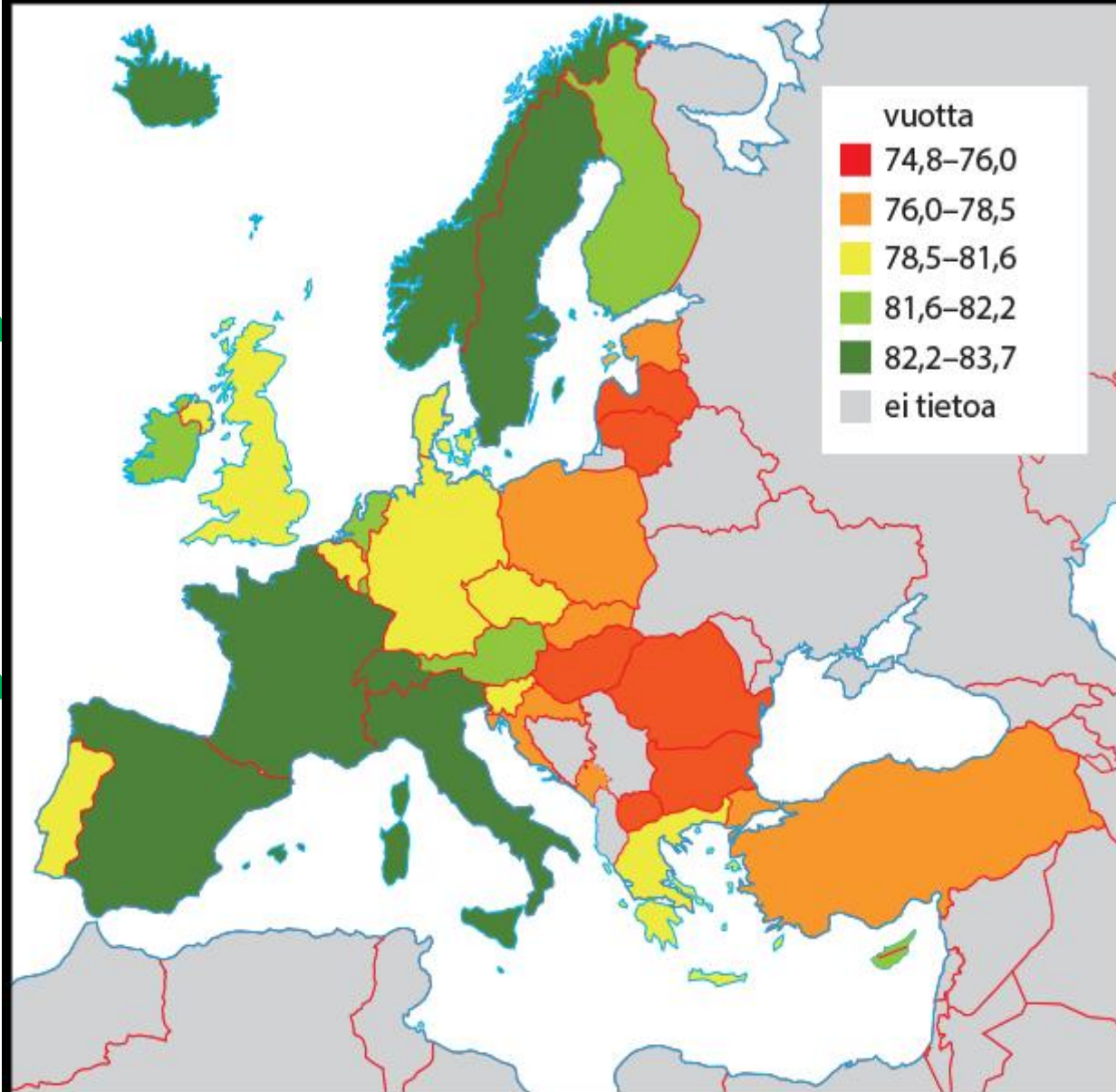
- Maahanmuuttajien osuus väestöstä vaihtelee paljon.
- Tilasto käsittää kaikki maahanmuuttajat, myös työperäiset maahanmuuttajat, joita maahanmuuttajista on eniten.
- Luxemburg on tämänkin tilaston kärjessä.
- Moni Itä-Euroopan maa suhtautuu nihkeästi maahanmuuttoon, mikä näkyy tilastossa.

Lähde: Eurostat

Eliniänodote:

- Eliniänodotteessa on melko pieniä eroja, ja keskimäärin Euroopassa eletään pitkään.
- Elinikä korreloi taloudellisen hyvinvoinnin kanssa: Itä-Euroopassa eletään vähemmän aikaa kuin Pohjois-, Keski- ja Etelä-Euroopassa..

Lähde: Eurostat

Mitä haasteita erilaisuudesta?

- Talous?

- Verotus/julkinen talous
- Suhdanteet
- Kriisit/velat

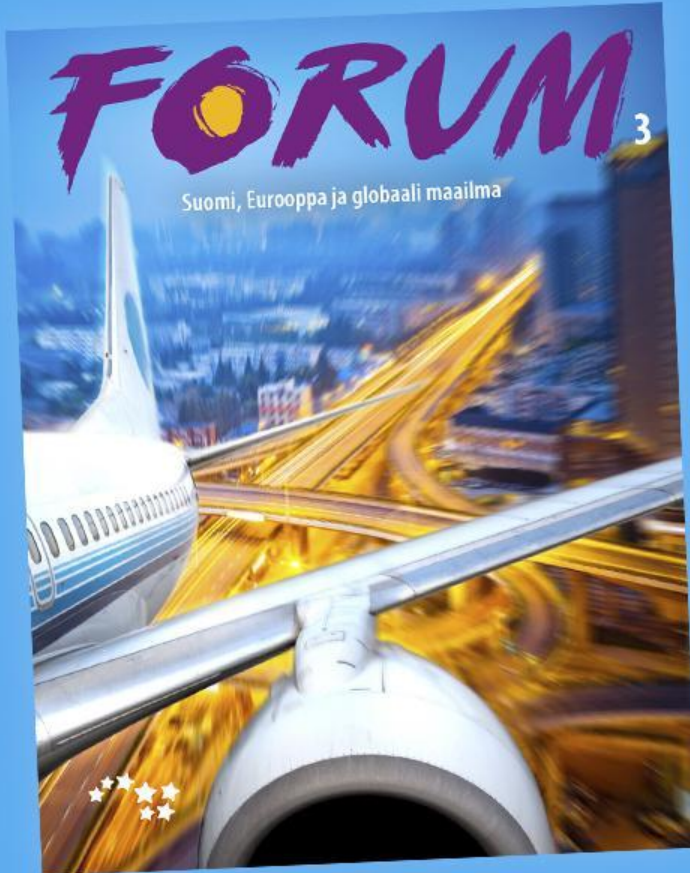
- Yksilön oikeudet?

- Tasa-arvo?

- Muuta?

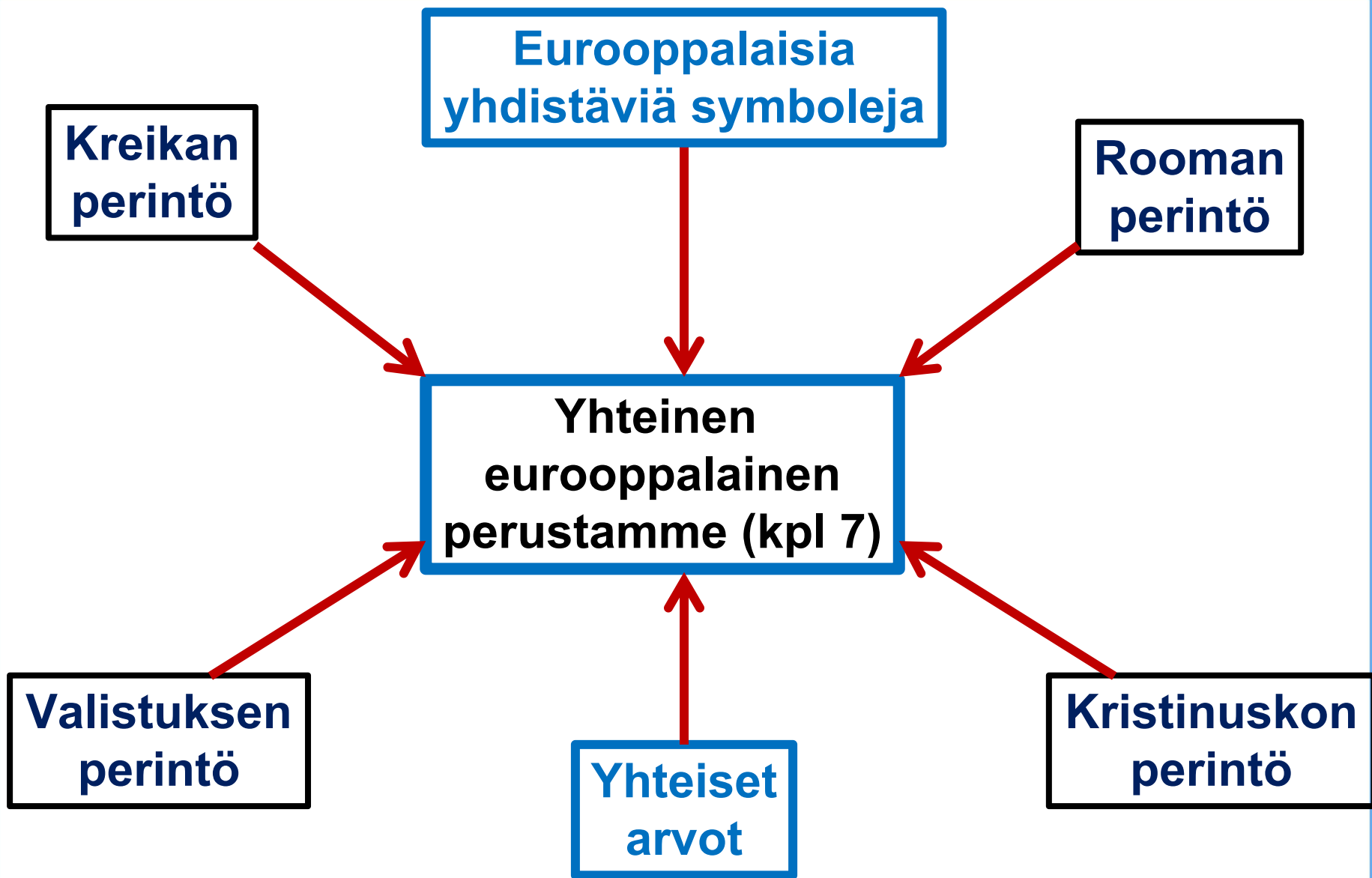
- Miten huomioidaan kansojen ja kulttuurien erilaisuus?

Haaste löytää konsensus siitä, minkälainen Euroopan pitää olla!

7. Mikä meitä yhdistää

”Kulttuurinen nelijalka” - pienryhmätyö

– eurooppalaisuuden ydin historiasta?

MIKÄ MEITÄ YHDISTÄÄ? Mitkä ovat yhteiset arvomme?

Mitä yhteistä me kaikki eurooppalaiset olemme perineet historiasta? Tehkää käsitekartta ryhmissä. Jokaiseen kategoriaan mahdollisimman monta asiaa.

- 1. Kreikkalainen perintö**
- 2. Roomalainen perintö**
- 3. Valistuksen perintö**
- 4. Kristinuskon perintö**
- 5. Yhteiset arvot**
- 6. Mitkä asiat erottavat eurooppalaisia (kpl 5)?**

”Kulttuurinen nelijalka”

– eurooppalaisuuden ydin historiasta?

1. Kreikkalainen rationalismi

- +järkiperäinen ajattelu, tieteet, filosofia, teatteri, arkkitehtuuri
- toisaalta: kreikkalaiset huikentelevaisia, taiteellisia

2. Roomalainen oikeus ja hallinto

- +Rooman laki ja laillisuususko, hallinto, kansalaisen oikeudet, arkkitehtuuri
- toisaalta: kuri verrattuna kreikkalaisiin

”Kulttuurinen nelijalka”

– eurooppalaisuuden ydin historiasta?

3. Valistus (tiede)

- +liberalismi, yhteiskunnan epäkohtien arvostelu...
- +luonnontieteiden ja yhteiskuntatieteiden kehitys
- toisaalta: ylempien luokkien edut

4. Kristinusko

- +kristillinen perinne
- +lähimmäisenrakkaus, tasa-arvo
- toisaalta: juutalais-kristillinen suvaitsemattomuus

Antiikin perintöä

KREIKKA;

- Filosofia
- Lääketiede
- Urheilu
- Teatteri
- Pylväät
- Klassinen taide
- Estetiikka
- Myytit
- Demokratia
- Matematiikka
- Olympialaiset
- Kieli

ROOMA;

- Vesijohto, akvedukti
- Mosaiikki
- Kristinusko
- Kylpylä
- Kilpailut / kilpa-ajot
- Sirkus
- Holvaus
- Myytit
- Viemäri
- Tiet
- Vuokratalo
- Sotataktiikka
- Oikeusjärjestelmä
- Kieli

Kristinuskon perintöä

- suurin osa asukkaista on kristittyjä
- kalenteri kirkollisine juhlapyhineen
- etiikka ja moraali; hyvä ja paha
- taide; kirjallisuus, musiikki, taidemaalaus, kuvanveisto, arkkitehtuuri
- lainsäädäntö
- uskonnonopetus kouluissa
- kristillinen toiminta Euroopassa (esim. lähetystyö)
- ihmisten nimet
- siveellisyys
- Pohjoismaiden lipuissa näkyy risti: kristittyä kansaa!

Valistuksen perintöä

- järki ja tieteet nousivat uskomusten ja mystiikan edelle
 - erilaisia tieteitä ja niiden perusteluita
- demokratia (kaikille)
- tasa-arvo
- ihmisoikeudet
- yksilön vapaudet
- koulutus
- taloudellinen liberalismi, markkinatalous
- ”oikeudenmukaisuus, edistys ja onni saavutettaisiin tieteen ja kasvatuksen avulla.”
- Ranskan vallankumouksen periaatteet; ”vapaus, veljeys ja tasa-arvo”
- ateismi

EU:n arvot

- ihmisoikeuksien ja demokratian kunnioitus
- yksilön vapaudet ja perusoikeudet
- oikeusvaltioperiaatteet
- sosiaalinen oikeudenmukaisuus

Tehtävä 1

b) Millä perusteella voidaan sanoa, että arvot yhdistävät eurooppalaisia?

- **Arvot on kirjoitettu jäsenmaiden perustuslakeihin ja Lissabonin sopimukseen.**
- **Arvot pohjautuvat Ranskan vallankumouksen ihmisoikeuksien ja YK:n ihmisoikeuksien julistuksiin.**
- **Toisaalta 2010-luvulla joissakin Euroopan unionin maissa (Unkari, Puola) on tehty päätöksiä, jotka ovat ristiriidassa EU:n arvoperustan ja oikeusvaltioperiaatteiden kanssa. Tämä on aiheuttanut riitaa jäsenmaiden ja komission välille.**

Tehtävä 2

a) Mitkä ovat eurooppalaista identiteettiä korostavia symboleita?

- **yhteinen raha, euro**
- **lippu**
- **hymni**
- **passi**
- **euroseteleiden kuvamaailma**
- **Eurooppa-päivä 9.5.**
- **autojen rekisterikilpi**
- **Eurooppalainen sairaanhoitokortti**
- **EU-ajokortti**
- **motto**

Yhteiset EU-symbolit

- lippu – 12 tähteä, ”Marian kehä”, 1955
- hymni – Schiller, Beethoven: ”An die Freude”, 1972 - [EU \(Hymnus Latinus\) - YouTube](#)
- Eurooppa-päivä 9.5. (← Schumanin julistus)
- Tunnuslause: ”In varietate concordia”
(”Moninaisuudessaan yhtenäinen”)
- EU-kansalaisuus 1992
 - EU-ajokortti ja –passi 1996, sairaanhoitokortti
- Euro ja yhteinen maksualue

- **Eu-rekisterikilpitunnukset 2001**
- **Eurosetelit ja –kolikot 2002**
- **Yhteinen maksualue SEPA (Single European Payment Area) 2011**

[Eurooppatiedotus](#)

Lippu

Euroopan unionin tunnetuin symboli on lippu, jossa 12 kultaista, viisikarasta tähteä muodostavat ympyrän sisällä pohjalla.

Euroopan kansojen yhteyttä kuvastavien tähtien lukumäärä symboloi täydellisyyttä ja yhtenäisyyttä. Euroopan neuvosto hyväksyi tähtilipun vuonna 1955 koko Euroopan lipuksi. Euroopan yhteisö, nykyinen Euroopan unioni, omaksui sen vuonna 1985 viralliseksi lipukseksi.

EU-lipulla liputetaan yhdessä Suomen lipun kanssa esimerkiksi kansainvälisten tapahtumien yhteydessä tai isännöityessä muista EU-maista tulevia vieraita. Kyseeseen tulevat useimmiten valtion ja kuntien virastot sekä laitokset, yritykset ja yhteisöt, mutta myös yksityishenkilöt voivat liputtaa EU-lipulla rinnan Suomen lipun kanssa.

EU:n lippua käytetään niin ikään unionin ulkarojoilla, lentokentillä ja satamissa. EU-lipun paikka on lippuvivissä valtiolippujen jälkeen.

Motto

Moninaisuudessaan yhtenäinen

Eurooppahymni

Euroopan unioni käyttää tunnussävelmäänsä oodia *An die Freude* (suom. Oodi ilalle). Se on Herbert von Karajanin instrumentaalisovitus Beethovenin 9. sinfonian viimeisestä osasta. Samaa sävelmää on käyttänyt myös Euroopan neuvosto vuodesta 1972.

Käsitteet:

Eurooppa-päivän lippu: Eurooppaliedetus • EU-passi: Pölibü • Eurooppalainen sairaanhoitokortti: KELA • EU-ajokortti: AKE • EU-rekisterikilvet: AKE • Schengen-kartta: Mika launis • Eurot: Euroopan komissio • SEPA: Euroopan maksualue • euverkkotunnus: EURL

Eurooppa-päivä

Eurooppa-päivää vietetään 9. toukokuuta. Ranskan ulkoministeri Robert Schuman luki julistuksensa järjestäytyneen

Euroopan luomisesta 9.5.1950. Tuolloin otettiin ensi askeleet kohti nykyistä Euroopan unionia. Päätös Eurooppa-päivästä syntyi Milanon Eurooppa-neuvoston kokouksessa vuonna 1985. Eurooppa-päivän tarkoituksena on lähentää kansalaisia ja unionia toisiinsa sekä vahvistaa yhteistä eurooppalaista identiteettiä. Suomessa Eurooppa-päivää on vietetty jäseneksi liittymisvuodesta 1995 alkaen.

EU-passi

EU-maissa on otettu käyttöön yhtenäismukainen EU-passi. Suomessa EU-passeja on myönnetty vuodesta 1997 lähtien.

EU-passi on kaikissa maissa väriltään bordeauxinpunainen. Kunkin jäsenmaan passissa on kansallisia tunnuksia ja niissä käytetään maan virallista tai virallisia kielii. EU-passin myöntää jäsenvaltion oma kansallinen viranomainen, Suomessa kotipäälakunnan poliisi. Eurooppalaiseen konsuliapuun pohjautuen voi EU-maan edustusta EU:n ulkopuolella myöntää tilapäisen matkustusasiakirjan myös toisen EU-maan kansalaiselle.

Eurooppalainen sairaanhoitokortti

Eurooppalaisella sairaanhoitokortilla voi saada sairaanhoitoa toisessa EU- ja ETA-maassa. Yleensä oikeus koskee esimerkiksi äkillisen sairastumisen tai tapaturman hoitamista toisen maan terveydenhuollon piirissä. Tällöin noudatetaan samaa korvausjärjestelmää, jota on tarkoitettu oman maan asukkailla. Eurooppalainen sairaanhoitokortti ei

korvaa kotikulkuljetusta esimerkiksi sairastumisen sattuessa, joten erillinen matkavakuutus on aina hyvä ottaa. Suomessa eurooppalaisen sairaanhoitokortin myöntää KELA.

EU-ajokortti

EU-maat ovat ottaneet käyttöön yhtenäisen ajokorttimallin. Suomessa EU-ajokortteja on myönnetty vuodesta 1998. Tätä ennen myönnetty ajokortit ovat silti voimassa voimassaolopäivämääräänsä saakka. EU-ajokortti riittää yleensä EU-alueella liikuttaessa eikä kansainvälistä ajokorttia pääsääntöisesti enää tarvita.

HUOMI! Matkustusasiakirjana EU:ssa hyväksytään vain passi tai kuvallinen henkilökortti, EU-ajokortti ei kelpaa matkustusasiakirjaksi.

EU-rekisterikilvet

Useimmissa jäsenmaissa ovat käytössä EU-rekisterikilvet, Suomessa vuodesta 2001 alkaen. EU-rekisterikilvet nopeuttavat rajanylityksiä. Ne korvaavat EU:n sisällä liikuttaessa kansallisuustarran.

Euro

Eurosetelit ja -kolikot otettiin käyttöön 1.1.2002, jolloin ne korvasivat vanhat kansalliset rahat, Suomessa Suomen markan.

Vuoden 2009 alusta euro on laillinen maksuväline 16:ssa EU:n jäsenvaltiossa, jotka muodostavat euroalueen: Alankomaat, Belgia, Espanja, Irlanti, Italia, Itävalta, Kreikka, Kypros, Luxemburg, Malta, Portugal, Ranska, Saksa, Slovakia, Slovenia ja Suomi. Eurosetelit ovat samanlaisia kaikkialla. Sen sijaan eurokolikoiden toinen puoli on yhteinen, toinen kansallinen. Suomessa yhden ja kahden sentin kolikot eivät ole yleisessä käytössä.

Suurin euroseteli on arvoltaan 500 euroa.

Suomen Pankki vaihtaa käytöstä poistettuja markkoja vuoteen 2011 saakka.

SEPA - yhtenäinen euromaksualue

(Single Euro Payment Area)

Vuodesta 2008 alkaen euroalueella on siirrytty yhtenäiseen maksualueeseen, johon myös muut EU- ja ETA-maat tulevat osittain mukaan. Yhtenäisen euromaksualueen eli SEPAn tarkoituksena on nopeuttaa tilisiirtoja euromaiden kesken ja alentaa maksuliikenteen kuluja. Myös maksukortit uudistuvat SEPAn tultua voimaan. Tilinumerot noudattavat jatkossa samaa muotoa euromaksualueella. Siirtyminen yhtenäiseen euromaksualueeseen ei vaadi yksittäiseltä kansalaiselta erityisiä toimia, vaan koskee lähinnä pankkeja ja yrityksiä.

Toimitus: Juhana Tuomala, Pölibü Talous / Eurooppaliedetus
Layout: Mika launis

4. Symbolit;

a) Mitä Euroopan unionin lippu symboloi?

- Lipussa on 12 keltaista tähteä sinisellä pohjalla, ja ne muodostavat ympyrän. Lippu kuvaa eurooppalaisuuden ihanteita: yhtenäisyyttä, yhteisvastuuta ja sopusointua.

b) Miksi Eurooppa-päivää vietetään 9. toukokuuta?

- 9.5. Ranskan ulkoministeri Robert Schuman esitteli tuolloin ehdotuksen yhtenäisestä Euroopasta.

c) Kuka on säveltänyt Eurooppa-hymnin?

- On peräisin Ludwig van Beethovenin v. 1823 säveltämästä yhdeksännestä sinfoniasta, joka on alun perin Friedrich Schillerin v. 1785 kirjoittaman runon "Oodi ilolle" sävellys.